

Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Адреса: Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J. Телефон: HEnderson 4-0807 Tel. YHC: HEnderson 4-1016

PIK LXII 22 6 ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 16-го КВІТНЯ 1954. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY AND NEW YORK, FRIDAY, APRIL 16, 1954. No. 73. VOL. LXII.

ОПЕНГАЙМЕР І ІНШІ НАУКОВЦІ ПРОТИ МЕТОДУ НОВОЇ ПЕРЕВІРКИ ЛЬОЯЛЬНОСТІ

Вашингтон. — Афера д-ра Роберта Опенгаймера викликала почуття образи не тільки в самого Опенгаймера, але також між провідними науковцями. Вони почуваються скривджені способом поведінки з Опенгаймером, якого припинено в урядованні як дорадника - спеціаліста в атомових справах Комісії Атомової Енергії та інших оборонних урядових установ. Опенгаймер ображений тим, що йому не дозволили на переслухання в справі обвинувачення в його недовірливості до уряду. Голова Комісії Атомової Енергії адмірал Луїс Л. Стравс відвідав Опенгаймера 21 грудня 1953 року і заявив йому, що справа його льоаяльності до уряду ЗДА сумнівна. Стравс пропонував Опенгаймеру резигнацію з його посту дорадника КАЕ і інших урядових установ і тим способом не було б публічної дискусії з цього приводу. Але Опенгаймер відповів, що якщо він це зробив, то тим способом признався б до вини і сам осудив би свою 12-річну працю для уряду в ділянці атомової енергії. Після цієї відповіді Опенгаймера генерал-майор К. Д. Ніколс окремим листом повідомив його про припинення в урядованні як атомового дорадника всіх урядових установ. При тому Опенгаймер підкреслює, що і адмірал Стравс і генерал-майор Ніколс близько співпрацювали з ним, як він займав високе становище в проєкції атомової зброї. Опенгаймер твердить, що вони обидва зна-

ПІЛНЮЮТЬ ПЕРЕВІРКУ ЗЛОВЖИВАНЬ У ЖИТЛОВІЙ АДМІНІСТРАЦІЇ

У Федеральній Житловій Адміністрації мали викрити великі зловживання, що доходять до 75,000,000 доларів, у наслідок чого вже був звільнений комішнер тієї Адміністрації, Гай Т. О. Галлідей. Тепер голова Житлової Адміністрації, Альберт М. Ковал (посередній) нараджується у Вашингтоні із сенаторами Гомером Кейпгартом (зліва), головою Сенатської Банкової Комісії, та Б. Р. Мейбенком, в справі „повної перевірки“ виявлених зловживань.

Сенатор Вільямс проти беззаддя в Вашингтоні

Вашингтон. — Республіканський сенатор Джан Дж. Вільямс закликає уряд президента Айсенгавера здійснити свої виборчі обіцянки і позбутися беззаддя, яке панувало й досі паує в Вашингтоні. Вільямс викрив був деякі афери в уряді президента Трумана і тепер невдоволений, що уряд президента Айсенгавера не продовжує пильнувати надзвичайні в головних урядах столиці. Повідомляють, що Вільямс поставив ультиматум дорадникові президенту Вілтоні В. Персонсу, секретареві скарбу Джорджові М. Гомфрі та членом Сенатської Республіканської Політичної Комітету. Сенатор Вільямс викрив перед Персонсом надужиття в Федеральній

СОВЕТИ ЗНОВУ СПАРАЛІЗУВАЛИ РОЗМОВИ ПРО ЗБРОЄННЯ

Об'єднані Нації. — Советський Союз, устами свого представника Андрія Вішинського, зажадали, щоб до тайних розмов про контроль над атомовою зброєю допустити також Комуністичний Китай, Індю і Чехословаччину. Те домагання Вішинського зголосив на першому засіданні Комісії для справ роззброєння при Об'єднаних Націях, сформованій на вимогу трьох західних великих держав: США, Англії і Франції. Запропонували, щоб Комісія для справ роззброєння вибрала підкомісію, зложену з ЗДА, Англії, Франції, СССР і Канади, щоб 4 держави, що мають атомову зброю, і Франція, як найбільшій західній європейській великодержаві, Вишинського внесок був несподіванкою. Він мотивував його тим, що неможливе ніяке дійсне роззброєння, якщо

Петров вирікся комунізму

Прізвисько Владіміра Петрова стало відомим відомо цілому світові з промови прем'єра Мензіса в австралійському парламенті. Владімір Петров, третій секретар совєтської амбасаді в Австралії, зрікся свого становища і звернувся до австралійської влади з проханням признати йому право політичного азилу. Прем'єр відіграв текст листа, що його написав Петров: „Хочу просити австралійський уряд дозволу залишитися в Австралії на постійне. Хочу якомога скорше стати австралійським громадянином. Прошу дати мені охорону й допомогти мені звільнитися з цієї країни. Не вірю більше в комунізм“.

Все ще нема згоди в справі Трієсту

Београд. — Югославський урядові кола заявляють, що ЗДА й Англія погодилися скасувати свою постанову з червня минулого року про передачу зони „А“ в обшарі Трієсту, яка тепер окупована англо-американським військом, — під управлінням Італії. Однак ЗДА й Англія рішили, мовляв, не проголошувати цієї своєї постанови тому, що довгомісячні переговори між усіма заінтересованими сторонами все ще не вели до ніякого позитивного вислідку. Югославія загрозила війною на випадок передачі зони „А“ Італії, бо домагання передмістя з цієї зони, а

ДЖ. Ф. ДОЛЛЕС ВЕРТАЄТЬСЯ ДО ЗДА З ЧАСТИННИМ УСПІХОМ

ФРАНЦІЯ ПОГОДИЛАСЯ ВЗЯТИ УЧАСЬ У ПЕРЕГОВОРАХ ПРО КОЛЕКТИВНИЙ ПАКТ БЕЗПЕКИ ДЛЯ ПІВДЕННО-СХІДНОЇ АЗІЇ

Париж. — Державний секретар Дж. Ф. Доллес перелік дві довгі конференції з французьким міністром закордонних справ Бідо і одну коротшу розмову з прем'єром Ляніселем, після чого Доллес і Бідо оприлюднили короткий спільний комюніке. Обидва державні діячі стверджують згоду щодо того, що ЗДА і Франція, що їх зв'язує близько 200-літній приязнь, перемовини тепер справу Індю-Китаю і Південно-Східної Азії — перевіряють можливість встановити колективний пакт безпеки, миру і свободи для Південного Сходу Азії, у рамках чартеру Об'єднаних Націй. У комюніке говориться, що Доллес висловив подив на хоробрість оборони Індю-Китаю перед комуністичним агресором та водночас комюнікат осуджує, що перед Женевською конференцією комуністи розпалили ще більші бої в В'єтнамі і перевели інвазію на терен двох інших індонезійських держав, Лаосу і Камбоджі. Агресивність комуністів в Індю-Китаї створює небезпеку для обшару Південно-Східної Азії і Західного Тихого Океану, а це вимагає заходів для гарантування безпеки цієї частини світу. Наприкінці спільний комюнікат стверджує, що цілком о-бидва держави, ЗДА і Франція, е-

Звільнено 21 офіцера і 4 моряків за зв'язки з комуністами

Вашингтон. — Голова Персонального Відділу Флоту вице-адмірал Джеймс Л. Голлвей повідомив на Конгресовій Підкомісії Витадків, що з флоту від 1950 року звільнено 21 офіцера і 4 моряків за зв'язки з комуністами. Деякі з цих осіб зрезигнували самі, але це не було „почесне“ звільнення. Голлвей сказав, що флот не робила з цього великого шуму, бо „навіть в найкращій родині робиться так, щоб права рука не зна-

Флот не обмежується атомовими підводними човнами

Вашингтон. — Адмірал Роберт В. Карні заявив на Конгресовій Комісії Витадків, що флот не обмежиться вже збудованими двома атомовими підводними човнами, а планує будувати також звичайні підводні човни. Домагаючись 9,870,000,000 доларів витадків на розбудову флоту, адмірал Карні заявив, що хоч він і вірить, що атомові підводні човни — це флот майбутнього, але тепер це ризиковано було б будувати тільки атомові під-

Рекордова сума на будову шляхів

Вашингтон. — Комісія з представників Сенату і Палати Репрезентантів погодилися видати на будову шляхів по 966,000,000 доларів впродовж найближчих двох років. Ця сума на 91,000,000 доларів більша від тієї, що П прийняла Палата Репрезентантів, і на 54,000,000 доларів менша від суми, прийнятої Сенатом. Тепер цей узгоджений закон мають прийняти обидві палати Конгресу. Це — рекордова сума, призначена на будову шляхів, бо попереднього року на цю ціль видано тільки 575,000,000 доларів. З су-

Секретар рільництва про атомову енергію

Вашингтон. — Секретар рільництва Езра Тефт Бенсон, промовляючи на обіді з нагоди 25-річчя промисловості морожених харчів, заявив, що атомова енергія збільшить продукцію, облегчить консервацію харчів і створить ще вищий життєвий стандарт в ЗДА. „Якщо атомова енергія може допомогти нам збільшити продукцію і поліпшити справу консервації харчів через їх заморожування, казав Бенсон, то чому б нам не користуватися нею?“. Досвід з консервацією картоплі й яєць при допомозі атомової енергії дає надію, що вже незабаром можна буде остаточно

НЮ домагається збільшення старечої пенсії

Вашингтон. — Секретар і скарбник Конгресу Індустріальних Організацій, Джеймс В. Карі, заявив на Конгресовій Комісії Способів і Метод, що Конгрес не здобуде собі політичних прихильців, коли ухвалить таке незначне збільшення соціального забезпечення, яке пропонує уряд. Уряд висунув пропозицію підвищити місячну виплату соціального забезпечення для осіб понад 65 років та їхніх

Американські літаки прибули до Індю-Китаю

Ганой. — Американські літаки прибули до Індю-Китаю і привезли значну допомогу французьким військам, що героїчно борються фортецю Дієнбінфу проти комуністичної навали. Комуністична артилерія 33-й день обстрілює фортецю спорути. Деякі гармати червоних знаходяться на віддалі ледве 1,500 стін від окопів оборонців. З уваги на трудність постачання, командування фортеці змінило тактику і слабо відповідало на ворожий артилерійський обстріл, заощаджуючи амуніцію на час, коли комуністичні піхотні війська йдуть до атаки. Тоді вони масово гинуть, не доходячи до головної оборонної лінії.

Республіканці осуджують угодиство демократів супроти комуністів

Вашингтон. — У квітневому числі республіканського місячника „Стрейт фронт д Шовлер“ вміщено статтю, спрямовану проти угодиства супроти комуністів урядів Рузвелта і Трумана. Це угодиство — сказано в цій статті — „дорого коштувало“ американців не тільки в грошах, але і в крові. Про політику президента Айсенгавера писався в цій статті, що вона супроти комуністів „тверда і сильна, як це виявилось недавно в Берліні і Каракасі“. Уряд Рузвелта і Трумана допустився „капітуляції перед комуністами в таких договорах в Ялті і Потсдамі“.

Плян в справі надвишки хліборобських продуктів

Вашингтон. — Сенатор Пол Даглес заявив, що він має готовий план в справі надвишки сільсько-господарських продуктів, які лежать в урядових складах. Уряд закупив ці продукти від фермерів, щоб підтримати ціни на сільсько-господарську продукцію. Даглес твердить, що його план допоможе урядові позбутися цієї надвишки „задовільним і людським способом“, не шкодячи нормальному ринку. Ось головні пункти цього

Шість держав підписали вступний договір з Англією

Париж. — Франція, Західна Німеччина, Італія, Голландія, Бельгія і Люксембург, що їх представники засідають у спільному Тимчасовому Комітеті для Пакту Оборони Спільноти, підписали з Англією договір, за яким Англія зобов'язується зберегти свої наземні й летючі війська на європейському континенті так довго, поки існують теперішні міжнародні напруження, і передати ці війська під командування європейської армії. Прихильники ген. Де Голля вважають, що Англія

Толіатті в ролі оборонця людства

Рим. — Провідник Італійських комуністів Пальміро Толіатті виступив на засіданні центрального комітету комуністичної партії Італії з великою промовою, в якій змалював картину, що чекають людство на випадок атомової війни. Спеціальну увагу привернув Толіатті наслідком війни водневої бомби. Його промова була фактично звернення до широкої італійської вулиці, щоб залучати її і спонукати до підтримки совєт-

В СВІТІ

● Австрійці зігнорували „день визволення“, що його проголосили совєтські старшини в підсовєтській зоні Австрії. Власники будинків не висували червоних прапорів, і прапори мали тільки на тих будинках, де приміщували совєтські установи. Австрійські часописи написали з цього приводу, що пропра Гітлера не принесли Австрії своєї свободи, а навпаки, створили нову неволю. Австрія до такого висновку прийшла конференція представників 12 держав, скликав Міжнародним Червоним Хрестом до Женєви. Якщо до часу вибуху війни не будуть заборонені атомові й водневі бомби, то згадав конференція не бачить можливостей охоронити цивільне населення від масового винищення.

● У наступній війні не буде різниці між уніформованими воїнами й цивільними мешканцями воюючих країн — до такого висновку прийшла конференція представників 12 держав, скликав Міжнародним Червоним Хрестом до Женєви. Якщо до часу вибуху війни не будуть заборонені атомові й водневі бомби, то згадав конференція не бачить можливостей охоронити цивільне населення від масового винищення.

● Д-р Альберт Швайцер, лауреат нагороди Нобеля, фізик, опублікував статтю в ледьвиристовому „Дейлі Геральд“ в Лондоні, в якій пише, що коли б вчені фізики оприлюднили всі таємниці водневої бомби, тоді б збільшились шанси заборони цієї страшної зброї. Але він протиставляє цій скляниці конференції науковців, фахівців від атомової енергії, бо не бачить користи з такого з'їзду.

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА: SUBSCRIPTION RATES:
На рік \$10.00 One year \$10.00
На пів року 5.25 Six months 5.25
На три місяці 2.75 Three months 2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДИВО—ДАВНО ВІДОМЕ

Людина, яка знає всі таємниці атомової та водневої бомби, поклапає тепер у таке підозріння щодо своєї людськості: супроти ЗДА, що треба було припинити її дальшу діяльність в ділянці атомової енергії. Сталося це на пропозицію Комісії Атомової Енергії. Цією людиною є вчений фізик, д-р Дж. Роберт Оппенгеймер, один з тих, що найбільше заслужилися при виборі атомової бомби. Слідча комісія, яка перевіряє цю справу, складається з загальношанованих осіб на чолі з Гордоном Грей, президентом Норт Керолайн Юніверситі. Тому саме, що комісія втішається загальним довір'ям, уже сама справедливість вимагає зажадати, поки вона переїде слідство і скаже своє остаточне слово. Але поговорити про це можна.

Нам здається, що важко занути Оппенгеймера яву зраду, чи щось подібне. Йонайвине може ствердити те, на що Федеральне Бюро Інвестицій (ФБІ) вже давно звертало увагу, «себе, що Оппенгеймер, не зважаючи на свої великі здібності, є «лім ризиком», коли думати про державну безпеку. Однак Оппенгеймер став в очі владі «лім ризиком» щойно тепер, коли він уже заперечує усілякі зв'язки з комуністами. Як же виглядав той ризик тоді, коли — згідно з його власними зізнаннями — він весь час обертася в інтимному колі комуністів або їхніх симпатиків?

Справа з Оппенгеймером не така нова й сенсаційна, як би могла тепер видаватися. Про Оппенгеймера знали давно, що поки Америка опинилася у другій світовій війні. По війні з'являлися в газетках натяки на таку особу, яка має доступ до найбільших таємниць, зв'язаних з виробом атомової енергії, а про яку можна догадуватися, що якщо вона не комуніст, то з комуністами співпрацює, або з ними симпатизує. Тою особою був Оппенгеймер. Але чому саме всі такі його допущення до найбільших оборонних таємниць країни, цього загал не знав. Заснода починає відкриватися щойно тепер.

Немає причини вміти зізнанням і виправданням самого Оппенгеймера, як їх проголошено в пресі. Він — тип такого американського інтелектуала, що то бачив біду і депресію в Америці, диктатури в Європі й трагедію життя в гітлерівській Німеччині, а не добував тільки, дивним дивом, ніякої нужди і трагедії в СРСР; бачив диктатуру Франка і підпавав своєю лепото єспанських людськості, а не бачив диктатури Сталіна; чув, як Гітлер мучить мільйони євреїв, але не цікавився мільйонами, що гинули під Сталіном. Таких інтелектуалів, що так думали і так відчували, як Оппенгеймер, було в Америці чимало. Оппенгеймер, якщо вірити його словам, викликався уже з «мрією» про комуністичний рай. Він певно буде старатися це ще довести перед слідчою комісією. Питання тут зовсім інше, а саме таке: чому людині з таким минулим і ще посвятичній з комуністами поручено провід у виробі атомової бомби в Лос Аламосі?

Це питання ставимо тому, що воно може народити тепер багато шуму, якщо його використає сенатор МекКарті. Цей він, натякаючи на 18 місяців проволочи в виробі водневої бомби, мав на думці, між іншим, Оппенгеймера, що противився виробі водневої бомби з «гуманими причинами». МекКарті, як пишуть газети, знає дещо більше про цю справу, але жде «на слушний час», під чим треба розуміти слідство, яке почне незабаром проти нього самого. Він готов тепер боронити свої методи на пересуду в Сенатській підкомісії для протиамериканських діянь саме різніми опенгеймерами, меншими чи більшими, які займалися найважливішими проблемами оборони і безпеки країни. Коли йде про Оппенгеймера, то його покликають це останнього літа до Білого Дому, щоб поінформувати Радю Крайової Безпеки про справу континентальної оборони. Мабуть це змусило Едгара Гувера з ФБІА вислати до Білого Дому другого листа, на 69 сторін, в якому заквешеновано людськості Оппенгеймера. Найбільш правдоподібно, що це писмо Гувера спричинило теперішнє слідство, яке може стати новою сенсацією, особливо тоді, коли в цю справу вийде сенатор МекКарті. Він уже погрожував «водневим шпигунством», як такою сенсацією, яка нікому досі не снілася.

Наш канадський сусід

З уваги на приплив імігрантів до Західної півкулі, наш північний сусід, тобто Канада, звертає на себе увагу не тільки активністю «нових канадців», але й загальною активністю цього населення. Урядовий перепис населення, переведений в червні 1952 р., виявив 14-143,000 душ населення цієї країни, в тому числі британського походження 48 відсотків, французького — 31 відсоток, німецького — 4, українського — 3, а всіх інших разом 14 відсотків. Різноманітність населення Канади не тільки не перешкоджає його діяльності, але, навпаки, посилює.

Це пізнати, напр., із зростом та рухливості такого міста, як Торонто, у провінції Онтаріо, яке, приславши небагато підміської оселі, стало мільйонним містом, отже найбільшим містом Канади. Невже передбачаючи такий великий зріст населення, упродовж міста ще в 1911 р. вирішила була приступити до будови підземної залізничної лінії, довжиною 5,000,000 доларів. Та внаслідок вступлення Канади, разом з Великобританією, у першу світову війну, виконання цього плану припинилося. У 1948 році план відновлено і за чотири з половиною роки здійснено, але вже коштом 55,000,000 доларів.

День 30 березня був свідком відкриття першої в Канаді підземки («субвею»), довжиною чотири з половиною милі, з півночі на південь. Це, насправді, наймодерніша підземка в світі, і як треба було сподіватися, має щось нове, чого не мають підземки в Нью-Йорку, Філадельфії, Шикаго, Бостоні і навіть в Лондоні та Парижі. А саме, кожна станція цієї підземки, хоч має однакове жовто-брунатно-зеленувате тло, відрізняється своєю яскравою барвою. Це допомагає пасажиром орієнтуватися і не робити помилок при висіданні. Автомат виймає за 25 центів «токен» і, крім того, виставляє знаки для пересидки. Вагони підземки мають червону барву. У кожному 52 місця сидить і 150 стоять. Сучаснісі місто, Монреаль, вже і собі думав про будову підземних шляхів для облегшення міського руху.

Уряд Канади вирішив приступити до здійснення іншого задуму, що більш революційного, ніж торонтоська підземка, а саме — зробити фармерами канадських ескімосів, що живуть як номади в північно-західній території. Це мають бути не звичайні фармери, а, скажімо, б, спеціалізовані — для плекарня північних оленів (ренів).

Цей проєкт, звичайно, потребує довгої підготовки. Досі ескімоси полювали на оленів задля їхнього м'яса та шкіри, яку використовували на одяг та на влаштування своїх жител — юрт, а також виминували їх за різні товари. Однак, безпечина б, робота за існування в суворому підлітговому кліматі винажус людину, а крім того й кількість північних оленів дедалі зменшується. Уряд

вже давно взяв це до уваги і створив «резервацію» для оленів на обширі 6,000 квадратних миль у дельті ріки Маккензі, в якій живе тепер до 10,000 цих тварин.

Всіх цих оленів уряд хоче розділити між ескімосами, до речу, хоч і виховувати з цих тварин тяглову силу, признаючи їм доводяться оленів. Даючи ескімосам постійний заробіток, Канада підготує їх до цивілізованого життя. Це може потривати два-три або й більше десяти років, але кінцевий кінець повинно оплатитися під кожним оленом.

Ще одна подія, і то на міжнародні розміри, прикувала увагу канадського населення, а саме: укладення канадсько-японського торговельного договору, що його підписали уряди зазначених країн 31 березня ц. р. За цією умовою японський уряд сподівається підготувати свій

експорт до Канади, отже продавати своїх виробів на 30-400,000 дол. річно. Минулого року товарообмін між обома країнами дійшов до висоти 120,000,000 дол. Канада має велику надвишку пшениці, ячменю, деревя й залізної руди, які можуть придатися японцям у післявоєнних змаганнях до розбудови їх країни. Канадський експорт, посилений обниженням тарифів в Японії, може багато спричинитися до розбудови цієї азійської країни. Взаїмні Канада дістане не тільки японські продукти, але й приналежності японського народу. А це дуже важливе при перших непевних відносинах у світовій політиці.

Ріст і розвиток Канади збільшує рівночасно силу і вплив Західної Півкулі, рішальною сьогодні в обороні світового світу перед більшою військовою загрозою. Українці мають повне право пишатися тим, що вони своїм вкладом у розвиток і ріст Канади стоять на одному з перших місць.

ВОДНЕВА БОМБА І НЕРВИ

(Лист із Лондону)

Вибух американської водневої бомби в Тихому океані виколотив воду в політичному житті Британії. В пресі повно статей і дописів від читачів про водневу та атомову бомбу. Пишуть на цю тему люди всякого зв'язу, не виключаючи професорів історії та церковних достойників. Про водневу бомбу заговорив парламент. Ця справа стала приводом до політичної контроверсії між головою уряду — сером Вінстоном Черчиллем і представниками опозиції. Бурхливі дискусії у парламенті розпалили атмосферу, і під час промови Черчілля з лав опозиції було чути вигук: «На демісію!»

Дискусії в парламенті, що мали причиною висвітлення відношення уряду і опозиції до водневої бомби, пішли бичним шляхом суперництва між партіями, — котра з великих партій ліпше вміє обстоювати інтереси держави. Прем'єр подав парламентові зміст свого договору з урядом през. Рузвельта з 1943 про атомову бомбу. В тім договорі сказано, що Америка буде ділитися своїми досягненнями в атомових дослідках з Англією і ніколи не буде вживати атомових бомб без згоди Британії. Коли в 1946 р. американський Конгрес прийняв закон, який задержував технічні таємниці для Америки, то цим фактично англо-американський договір з 1943 р. був скасований. Прем'єр Британії від 1945-51 року Клемент Еттли дав почин для продукції атомових бомб силами англійськими.

Тому що Черчілль, як прем'єр до 1945 р., і Еттли, його наступник після виборів 1945 р., не дали інформації про договір з 1943 р. навіть найближчим членам уряду, оголошення договору Черчілль Рузвельт з 1943 в парламенті 1954 р. самим Черчіллем, з закидами до опозиції, мовляв, вона недостатньо берегла інтереси держави у відносинах з Америкою, Партия Праці

«нерв», бо, мовляв, Черчілль хотів би розкрити нові вибори до парламенту перед закінченням нормального 5-літнього речення. В 1924 р. Консервативна Партия виграла була вибори до парламенту, поширивши в пресі сфальшований «лист Зінов'єва» (тоді голова Комуністичного Інтернаціоналу), в якому Зінов'єв нібито давав директиви англійській Партии Праці для її політики. Чи міг би уневажнення і забутий договір Черчілля з Рузвельтом виклинути на громадську думку в Британії?

З другого боку, опозиція обертас зброю проти прем'єра. Партия Праці твердить, що бущий прем'єр Еттли мав умову з през. Трумандом щодо атомової бомби, якої американський уряд зобов'язався не вживати без згоди Британії. Цього зобов'язання прем'єр Черчілль не має від прем'єра Айтгенлавера. Тому, як твердить опозиція, американський уряд може вжити водневої бомби, не питаючись згоди Британії.

Ці дискусії про водневу бомбу затінули навіть таку важливу проблему в житті Британії, як от новий бюджет, запропонований парламенту міністром фінансів Батлером. Бо всі позиції прибутків і видатків у державному бюджеті — це дрібниці, як порівняти з тим, що одна воднева бомба може змести з лиця землі такі міста як Лондон, Нью-Йорк і інші. Всі шари суспільства в цій країні глибоко занепокоєні розвитком воєнної техніки, яка може принести смерть мільйонам людей.

Відомо, що Москва зробила свою спробу з водневою бомбою ще в 1953 році. Про побудову того вибуху нічого в світі не відомо. Обсяг дії водневої бомби в Тихому океані загальновідомий. На Москву неможливо вплинути, щоб вона перестала експериментувати з такими страшними бомбами. Щодо Америки, то де-

якого сподівається перекопати її уряд, щоб не викликав дальшою продукцією бомб нового світового конфлікту. Розуміючи катастрофічні наслідки атомової війни, люди шукають способу, як утерти від тої небезпеки. Тому така туга за миром.

Ці настрої комуністичної партії і їх поплентачів яких немало є також в Англії. Ні уряд, ні опозиція не ставлять домагання до Америки, щоб вона припинила свої спроби з атомовою й водневою бомбами або покинула продукцію атомових бомб. Кожний відповідальний політик у цій країні розуміє, що тільки страх перед відплатаю з боку Америки здержує комуністичні армії від атаки на сусідні країни в Європі та в Азії. Кожну слабкість демократичних держав Москва постарася використати для себе. Перемога комуністичної диктатури була б тоді безповоротна: розбивши демократичні держави, Москва могла б дійсно створити свою світову великодержаву.

Події в Індокитаї притягають увагу громадської опінії Британії. Коли б удалося комуністам витиснути Францію з Індокитаю, то на черзі буде натиск комуністів, з допомогою Китаю, на Сіам, а там недалеко лежить державою Кавчучу — Малайя і близько Індонезія та Індія. Пересторога Д. Ф. Доллеса на адресу комуністичного Китаю, щоб не кваліфікував до помагати комуністам в Індокитаї, бо наслідки цього відчуття Китаю на своїй власній території, — мала неодажню оцінку в Британії. Тут поширений погляд, мовляв, не слід «провокувати» Москву та її сателіти. Одночасно люди радо забувають, що всі військові конфлікти провокує саме Москва. Забувають теж, що Москва має пошану тільки перед силою. Забувають, що Москва найбільше боїться війни, і коли бачить рішучу позицію противника, то завжди йде на переговори і порозуміння. Москва нахально діє саме тому, що бачить, що її противники готові йти на найбільші уступки і пониження, або не викликають воєнної небезпеки. Коли б Москва побачила, що за сильними словами демократичних урядів можуть прийти і сильні діла, то це напевне примусило б Кремль діяти іншим способом. Тим то в цей час, як і в давнину, діє правило, знає з політики старовинного Риму: «Коли хочеш миру, то готуйся до війни».

П. А.

34% західно-німецьких дипломатів — колишні нацисти

Бонн. — Західна Німеччина має великий кліпот із своїм дипломатичним корпусом, — повідомляє кореспондент «Нью-Йорк Таймсу». Коли скінчилася друга світова війна і настав час відновлення дипломатичних зв'язків з іншими державами, не знайшлося нікого з давніх дипломатів, ким західно-німецький демократичний уряд міг би покористуватися без застережень. Так звані «правдиві» нацисти відпалі автоматично. Багато протигітлерівських ди-

Злочинець свідчить проти себе

Заходами Головної Управи СВУ в Німеччині та Крайової Управи СВУ в Канаді, з допомогою Фонду Української Культири ім. Сергія Єфремова, вийшла недавно книжка Олексія Калиника: «Що несе з собою комунізм?» (Документи про російсько-комуністичний терор в Україні, вид. СВМ, 1953 р., Мюнхен-Торонто, стор. 140). На нашому книжковому ринку займає вона зовсім окреме місце.

Коли на початку другої світової війни совєтські армії в паніці тікали на схід, а московсько-більшевицький режим зависнув на волоску — НКВД кинулося нищити архіви, щоб не залишити документів про свою злочинну діяльність. Тоді над вулицями Києва, Харкова, Дніпропетровського й інших великих та малих міст і містечок густо літав попіл і люди казали: «Палати, щоб замести сліди!»

З найбільшою пильністю більшовики стараються захопити від світу все, що їм невигідно показувати. Для цього спущено «залізну заслонку», для цього створено так звані «заборонені зони» й «прикордонні смуги», для цього зорганізовано найскладнішу систему перепуску до всіх установ, що мають архіви, зв'язані з введенням тих чи інших державних кампаній.

Але страх більшовиків перед німцями був такий великий, що не встигли встигнути вони своєчасно «опустити кінці в воду». І яраз авторів книжки «Що несе з собою комунізм» вощастило викопати в воєнному сум'ятті купу документів з архіву одного районного центру на півдні України. До речі йому дісталися матеріали, які з абсолютною незаперечністю свідчать про злочинну роботу більшовиків у цьому районі в роках 1929-1933.

Чи може бути переорієнтований об'єктивний матеріал, як подивитися, що його провадив злочинець протягом років, день-у-день зановоуючи діла, то це напевне примусило б Кремль діяти іншим способом. Тим то в цей час, як і в давнину, діє правило, знає з політики старовинного Риму: «Коли хочеш миру, то готуйся до війни».

П. А.

«Село Березіватка. Настрий селянства поганій завдяки розкладові роботи куркулів та підкуркульників, а саме: в поселку Малообрамчичів сільради почали успішнішою коні, а цей час прибула велика валка жінок з дручками, палицями та іншими речами і вимагали, щоб ті хто звів коні, забрали назад, а також намагалися прибути наших уповноважених РВК і РПК (районного виконавчого комітету і районного партійного комітету — В. С-ко) ... Під час ремонту конюшні прибула група жінок під керівництвом Кононенка Дмитра, який агітував проти колективізації, кажучи: «Нам набридла панщина, а ви знов будете економі!» Кононенко Ганна вдарила секретаря сільради тов. Коняцького по обличчю, а потім ця група пішла до склепу з вигуками: «Вий замок та забий зерно!»

Таких документів у книжці сотні. За всіма ними — люди, українські селяни й селянки, які скаржаться, протестують, обурюються і яких ламає й нищить терористична машина.

Усі вміщені в книжці матеріали автор розподіляв тематично: хлібозаготівлі; м'ясозаготівлі; ліквідація «кустарів»; вилучення зброї та грошей; горілка, як засіб побудови соціалізму; державна позика; позбавлення виборчих прав; розкуркулення; колективізація; посівна кампанія; виторговані методи катування; голод 1933 року.

В кінці книжки подано фотокопії частини документів — писані на машині і рукою, з відповідними резолюціями. Страшна збірка цих документів — значний вклад у загальний акт обвинувачення, що його пред'являє український народ московсько-більшевицькому імперіалізму.

Цю книжку Центральний Комітет СУМ'у в Лондоні видає англійською мовою.

В. С-ко

Андрій Яковлів

НА 300-ЛІТТЯ ДОГОВОРУ ХМЕЛЬНИЦЬКОГО З МОСКВОЮ (27 березня — 6 квітня 1654 — 1954)

(1)

Договір Богдана Хмельницького та Війська Запорозького з московським царем, Олексієм Михайловичем, остаточно складений в Москві 27 березня — 6 квітня 1654 р., був останнім актом, що встановлює умови правового співжиття України з Московським царством.

Ідея про цей договір зродилася під час Переяславської Ради після того, як московський посол, боярин В. Вутурлін, відмовився скласти присягу «за царя» і обмежився лише задоволенням від імені царя, що цар «прав і волює». Війська Запорозького не порушили, що в Українській державі залишилося все так, як було до цього часу, і що цар буде обожнювати Україну на початку воєнних. Цю загоду Вутурлін старшина царського війська, але не міністра

говору та вирадити своє пожелання до Москви не з поможними руками. Перша зустріч та попередній переспів в Переяславі виявили, що виготовлення договору з Москвою вимагали праці тяжкої, важливої, відповідальної. Треба було базуватися на сучасності, передбачати й забезпечити майбутнє; не тільки обміркувати й поставити умови, що забезпечать Україну все, що було здобуто в боротьбі з Польщею, але й правильно їх сформулювати на письмі. Праця над виготовленням проєкту договору забрала більше як місяць часу і була закінчена 17 лютого 1654 р. Як фактично, в деталях ця праця була проведена, які думки й пропозиції виникали, обговорювалися, відкидалися чи приймалися, які пояснення подавалися, яку участь брали при цьому гетьман, генеральний писар І. Виговський, та інші члени генеральної старшини, — цього всемог не знаємо, бо жадних протокольних записів чи хоч би нотаток не збереглося. Навіть не маємо адекватного тексту проєкту договору, який повели до Москви послані гетьмана й

Війська Запорозького. Оригінал проєкту договору лишився в Москві, а послам повернено переклад його «на білоруській мові», відпрепарований на московський, вірцевий, московський Приказу. Крім проєкту договору, виготовлено ще «грамоту» до царя від імені гетьмана, Б. Хмельницького та Війська Запорозького. Оригінал грамоти залишився в Москві, а посланці повернули до нас тільки переклад її. Г. Карпов опублікував в «Актах ЮЗР» Т. Х разом з проєктом договору й цю грамоту в перекладі з білоруського письма. Переклад був заповнений доволеними додатками московських діячів, які змінили форму грамоти, а подекуди й зміст, перетворивши звичайний супровідний до проєкту договору лист в яскраву прохання царської милости. В цій «грамоті» Б. Хмельницький, переказавши коротко, як Україна, ведучи боротьбу з Польщею, шукала помічч в московському царі, як цар згодився прийняти Україну, під свою високу руку, як московське посольство в Переяславі сповістило про згоду царя, передало

гетьманові клейноди і провадило переспівати «о великих ділах», як потім гетьман, усе Військо Запорозьке склали присягу цареві. На підставі цього гетьман і Військо Запорозьке звертаються тепер до царя з проханнями і висловлюють певність, що цар затвердить всі їхні вимоги, бо вірять царському слову: «каж нас тоть боярин съ товарищами увѣщаль и увѣрив и на той вѣрѣ непоколебимыхъ утвердилъ». Для цього виславлять гетьман та Військо Запорозьке своїх послів: генеральну судію, Самойла Богдановича, та полковника Полтавського, Павла Тетерю, з цією грамотою і просять, щоб цар милостиво їх вислухав та гетьмана, Війська Запорозького і весь «мир християнський російський» пожалував, уцедивши і затвердив своїми грамотами права, устави, привілеї і всілякі свободи... (в оригіналі грамоти, певно, написано «русский», але в перекладі дияки вживили терміну: «россійский», щоб відрізнити українськоруський народ від московськоруського народу). Грамота була складена у виразі, що охоплювала цілу державу Укра-

їнську (в перекладі: «Россійское государство») з усіма станами її населення, а крім того двічі заголово про «царське слово», дане іменем царя боярином Вутурліном.

Щодо проєкту договору, то він мав короткий вступ та 23 статті (артикули). Не маючи оригіналу, не можемо сказати з певністю, скільки статей було в ньому і чи були вони поділені так, як це стоїть в московському перекладі, з білоруського письма. Викликає сумнів, наприклад, поділ статті 15 на дві статті — 15 і 16; також цілком не до речі поділено на окремі статті вимоги про утримання війська й урядів (ст. 8, 9, 10, 11). Як на сучасний погляд, статті розміщені без жадного логічного порядку й зв'язку: статті загального порядку вміщено між статтями, що стосуються спеціальних предметів, статті, що стосуються цілої держави, вміщено між статтями, що стосуються про окремі стани населення, про їх окремі права й вольності. Внаслідок такого розміщення статей основна ідея договору розбита і замаскувалася питаннями другорядними, які це

й непотрібно підкреслено й висунуто на передній план. Не дивно, що поданий у такому вигляді проєкт договору викликав у дослідників доброї волі гостру критику та нарікання на його авторів, а дослідникам ворожого настановлення дав матеріал для остенденційно ворожих Українців. Щоб добути історично правдиве освітлення

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА ПИСАНКА — НА ГУМАНІТАРНО-ПЕРЕСЕЛЕНЧУ АКЦІЮ ЗЛУЧЕНОГО УКРАЇНСЬКОГО АМЕРИКАНСЬКОГО ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5 PA.

Вол. Дорошенко

ПІДРУЧНИК УКРАЇНОЗНАВСТВА

(1)

Велику поміч при веденні курсів українознавства може подати нещодавно виданий у Мюнхені „Вступний курс українознавства“, що вийшов накладом „Заочних Курсів Українознавства“ за редакцією д-ра Вол. Янова. Особливо, коли візьмемо під увагу брак у нас потрібних видань із цієї ділянки. Тому годиться пригледитися уважніше до цього підручника. Складається він із двох виділів, що мають свою окрему пагінацію: 1) Вол. Янів, Загальні відомості про Україну (ст. 1-6); 2) Д-р М. Т. (ерпелський), Нариси історії України (ст. 1-88); 3) М. Глобенко, Нариси історії української літератури (ст. 1-64); 4) Д-р В. Я. (нів), Нариси української культури (ст. 1-64); 5) Д-р І. Тесля, Нариси географії України (ст. 1-92); 6) Д-р К. Кислевський, Українська мова (ст. 1-48); 7) М. Т., Додаток до української літератури, історії й культури (ст. 1-64).

До книжки додано дві кольорові мапи, зладжені д-ром В. Кубиловичем та М. Кулиничем: фізична й етнографічна. Згадані курси виходили кожен окремими випусками, а тепер зброшуровані разом, з додатком змісту і вказівок, як вивчати курс (ст. 1-Х).

Призначений цей курс для початківців заочників, але може прислужитися й педагогові-українознавцеві, як поміжне джерело — пригадавши якусь дату чи подію. Розуміється в практиці кожен учитель відповідно розширить рамки курсу. Та й узагалі це видання може й повинно бути настільки цінною в кожній інтелектуальній родині. Правда, ми маємо спеціальну тритомову „Енциклопедію Українознавства“, видану НТШ, яка трактує всі дисципліни

українознавства далеко ширше й вичерпливіше, але вона своєю ціною не кожному доступна, тим часом оцей „Вступний курс“ може бути по силі й незаможній людині. Сподіваємося, що він швидко розійдеться й видавцем доведеться готувати нове видання, хоч тут подати деякі свої зауваги для цього майбутнього видання.

Назавгал курс оправдує поставлене видавництвом цілю. Його можна з повним правом назвати корисним виходом в українознавство. Хотілося б тільки, щоб був він збудований трохи доцільніше, щоб окремі частини були краще до себе доповнені й один відділ без потреби не перешував своїм розміром другому, важливішого. Тим часом уже при першому погляді бачимо, що напр. Географія значно перевищує навіть історію, що на мою думку не гарно. Цей відділ міг би бути значно скорочений на користь літератури й особливо культури, де надто вже побіжно оглягнено фольклор, етнологію, образотворче мистецтво, музику, театр і врешті науку. Так само мало місця уділено й історії літератури. Через це в цих відділах автори дуже часто обмежуються самим тільки переліком імен. А це не добре. Адже ж курс це не конспект і не підготовлений читачеві голі імена чи назви нічого не дадуть. На мій погляд краще ширше спинитися на загальних характеристиках тієї чи іншої доби, більше сказати про відомі письменники, поминавши дрібниці.

Це були б зауваги загального характеру. Переходячи до деталей розгляду зауважу, що вже на самому початку „Загальних відомостей“ натикаємося на невірні

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Нью Йорк, Н. Й.

„Перший Вечір Розваги“.

Як уже подамо про заснування при Українському Народному Домі в Нью Йорку окремого Культурного Осередку, в найближчу неділю, 18-го квітня, в 5-й годині вечора, відбудеться перший вечір, улагоджений під Культурним Осередком, під назвою „Перший Вечір Розваги“. Дирекція Народного Дому покликана до життя Осередку для того, щоб у Народному Домі відбувалися систематичні культурні й імпровізаційні культурні практики, що частіше. Провідною думкою Дирекції було від самого початку заохочувати купна Народного Дому, щоб Народний Дім не позмагався до

твердження. Так, на ст. 4-й Янів каже, що „раніше цілі народи мандрували“. В такій формі це твердження може вводити читача в блуд, бо ж у дійсності не всі народи були мандрівні. А чи українці були мандрівними чи ні, народом, про це читач не довідається ні від д-ра Янова, ні навіть з курсу історії. Так само на ст. 6 знаходимо неумілку в своїм несторичним формулюванні фразу, що Москва „доду розвинути княжю державу“, виходила в склад князівської держави. Не сумніваюся, що сам автор добре знає, що це анахронізм. Москва, яко така, ніколи не входила в склад Княжю держави. Не годиться плітати факти ставити не на своїй місці.

В відділі історії впадають в очі такі неточності. Нічого не сказавши, до якої раси належали мешканці трипільської доби в історії Української Землі, автор, згадуючи на наступній сторінці про скіти, каже, що це був народ „яке“ з групи індоєвропейців, отже їх попередники не належали до індоєвропейців. Читач слушно запитас, а хто ж вони були? Відповіді на це питання краще потрібно, бо під впливом новітніх археологічних розвідок ширший загаль мас нахил уважати трипільців нашими прапредками. Тим більше, що прапратківщина українців розтагалася й на території Трипілья. Добре було б на цьому місці дати мапку прапратківщини індоєвропейців, ну очевидно й слов'ян з зазначенням на ній нашої прапратківщини.

себе лише, як будинок, де буде приміщуватися ресторан і де, під час карнавалу, будуть танцювати, але й де відбуваються постійні культурні вечери та де приміщуються й працюють різні суспільні й культурні організації. 18-го квітня Культурний Осередок розпочинає свою діяльність першим публічним виступом, пригортаючи тим часом відкриття в Народному Домі власної Читальні й касинового Товариства „Українська Весілка“.

Тому, що в квітні відбудеться 2 концерти в Нью Йорку — Культурний Осередок не хоче давати це одного концерту по доброго характеру, а виступає з низкою коротких доповідей на найактуальніші культурні теми, переплітаючи оповідання й гуморески. Цей перший „Вечір Розваги“ є вже достоянням своїм змістом до основної місії всіх імпровізацій Осередку: не обмежуватися тільки до такої розваги, яка нічого не дає слухачам поза короткою розвагою, а давати теж деякі, так мовити, навчальний матеріал, у легкій оповідальній формі, аступати теж у легкій і популярній формі з такими доповідями, які спонукають слухачів до роздумів над зазначеними в них питаннями. Це сполучає „примісного з корисним“. До „корисного“ треба у тому „Першому Вечері Розваги“ зарахувати — як запровадження афіші — вступну доповідь промову ред. Ярослава Чика на тему: „Перші українці в Америці“. Прелегент належить до найкращих фахових знавців, так мовити, „прасторі“ американських українців. Інформаційно-популярними будуть теж коротенькі нарис ред. Богдана Крайча про „Журналістику й науку“ й артиста-малювача Я. Гніздовського про „Сліпця царівни“, під якою треба розуміти невідкриту або призабуту мистецьку вартість. Літературу репрезентуватиме Остап Тарнавський своїм новим оповіданням „Богдан Хмельницький під Львовом“, а два класні гуморески-фелетони Іван Керницький і Микола Понеділок виступлять з новими своїми — також ще недрукованими віде — гуморесками. Найбільшою атракцією Вечора буде виступ д-ра Ярослава Чика з монологом на тему Е. Козака (ЕКО), як безсмертний вже „Гриць Зоуля“ з „Ліса Микити“. Вся ця багата програма має вміститися, як поленос афіша, в рамці двох годин, поважного й веселого, а ввечері всю програму конференційною ред. Іван Кедрин. Закінченням тим Вечором вказує вже тепер, що велика зала Українського Народного Дому буде повна.

Клівленд, Огайо

Доповнення до афіші

В мій „Хроніці Клівленду“ („Свобода“ ч. 23, з 4-го лютого

до Народного Фонду пишуть...

Дорогі Земляки!

Прочитуючи часописи та деякі відозви, час до часу можна завважити, що багато з наших громадян не сповнили свого національного обов'язку.

Чому? І ще раз — чому? На це знайдеться багато оповідань. Але всі ми, в ким ще гомонить голос золоті струни, пригадаймо собі наші пережиті дні під 1914 року аж дотепер.

Проквітнула ці літа чимало наших жертв в людях, які склали зарання свої голови во ім'я великої ідеї Вільної Батьківщини. Восени ді Українських Січових Стрільців — 1914 року; Восени ді Українських Армії — 1917-1922 рр.; Нечувана страшно польська пацифікація, концентраційні табори і криміналі — 1929; Нечуваний в історії людства голод на Україні, який штучно викликав московсько-більшевицькі сатрапи і узууратори — 1933 рр.; Страшні знущання і масакри над Українським Народом німецько-більшевицьких тиранів у 1939-1945 рр.

Хай цих кілька рядків буде пригадкою тим, що душу і ті-

ло на словах віддають, а такої мізерної квоти, як 10 доларів національного податку зволівають або взагалі не платять. Мій апел до Вас, Дорогі Земляки!

1. Живемо в країні, де ріки медом і молоком плинуть. Пригадайте собі, як ми це так недавно жили в таборах, серед яких нещодавніх умов. То-ж не забуваймо і про тих, що там ще поїзали.

2. Живемо в часах всяких неможливих можливостей. Не знаємо, як нам доведеться зустріти катаклізм, який на обрію вже підмарюється.

3. Хай всі українці вплатають свій даток, свою національно-моральну належність, хай запровадять бюджет Українського Конгресового Комітету Америки буде вповні зреалізований, — тоді побачимо, як ми сильні, а наша загальна справа набере більше сили у світовому маштабі.

Нумо до діла, вчасну годину, бо хто сейчас дає, той дає подвійно, ніж той, що згодом.

Рочестер 22 березня 54.

Ф. Пегляник

Василь Пеленчук

Лорейн, Огайо

Доповідь І. Павлюковської

На запрошення місцевого Комітету „Мати й Дитина“ сюди загоголила з доповіддю відпо-

ручниця Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, п. Ірина Павлюковська.

Вже при вступі на зал доповідь була мило розчарована: на сцені не було ніяких декораций, а тільки декоративні елементи.

Дуже гарний реферат виступав п. Іван Кукуль. Ду-

же добре співав мішаний хор з Гартфорду під проводом п. С. Саворського.

Треба згадати, що до присяги Шевченківського сьпіта, при-

чинилися багато нашій шкільній ділі, які своїм вишнім виступом заохочували публіку.

Всі місця на залі були зайняті, не тільки місцевими громадянами, але й гостями із інших місцевостей, як Савпорт, Стемфорд та ін.

Хоч програма свята не була коротка, то так добре уложена, що в недовгому часі закінчилась.

При кінці концерту голова місцевого Відділу УЖК, п. Василь Сливинський, подякував всім присутнім за численну участь і всім тим, що своєю працею і трудом причинилися до улаштування концерту.

Концерт закінчено національ-

ним гимном „Ще не вмерла України“.

Василь Пеленчук

Лорейн, Огайо

Доповідь І. Павлюковської

На запрошення місцевого Комітету „Мати й Дитина“ сюди загоголила з доповіддю відпо-

ручниця Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, п. Ірина Павлюковська.

Вже при вступі на зал доповідь була мило розчарована: на сцені не було ніяких декораций, а тільки декоративні елементи.

Дуже гарний реферат виступав п. Іван Кукуль. Ду-

же добре співав мішаний хор з Гартфорду під проводом п. С. Саворського.

Треба згадати, що до присяги Шевченківського сьпіта, при-

чинилися багато нашій шкільній ділі, які своїм вишнім виступом заохочували публіку.

Всі місця на залі були зайняті, не тільки місцевими громадянами, але й гостями із інших місцевостей, як Савпорт, Стемфорд та ін.

Хоч програма свята не була коротка, то так добре уложена, що в недовгому часі закінчилась.

При кінці концерту голова місцевого Відділу УЖК, п. Василь Сливинський, подякував всім присутнім за численну участь і всім тим, що своєю працею і трудом причинилися до улаштування концерту.

Концерт закінчено національ-

ним гимном „Ще не вмерла України“.

Василь Пеленчук

Лорейн, Огайо

Доповідь І. Павлюковської

На запрошення місцевого Комітету „Мати й Дитина“ сюди загоголила з доповіддю відпо-

ручниця Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, п. Ірина Павлюковська.

Вже при вступі на зал доповідь була мило розчарована: на сцені не було ніяких декораций, а тільки декоративні елементи.

Дуже гарний реферат виступав п. Іван Кукуль. Ду-

же добре співав мішаний хор з Гартфорду під проводом п. С. Саворського.

Треба згадати, що до присяги Шевченківського сьпіта, при-

чинилися багато нашій шкільній ділі, які своїм вишнім виступом заохочували публіку.

Всі місця на залі були зайняті, не тільки місцевими громадянами, але й гостями із інших місцевостей, як Савпорт, Стемфорд та ін.

Хоч програма свята не була коротка, то так добре уложена, що в недовгому часі закінчилась.

При кінці концерту голова місцевого Відділу УЖК, п. Василь Сливинський, подякував всім присутнім за численну участь і всім тим, що своєю працею і трудом причинилися до улаштування концерту.

Концерт закінчено національ-

ним гимном „Ще не вмерла України“.

Василь Пеленчук

Лорейн, Огайо

Доповідь І. Павлюковської

На запрошення місцевого Комітету „Мати й Дитина“ сюди загоголила з доповіддю відпо-

ручниця Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, п. Ірина Павлюковська.

Вже при вступі на зал доповідь була мило розчарована: на сцені не було ніяких декораций, а тільки декоративні елементи.

Дуже гарний реферат виступав п. Іван Кукуль. Ду-

же добре співав мішаний хор з Гартфорду під проводом п. С. Саворського.

Треба згадати, що до присяги Шевченківського сьпіта, при-

3 поживних листків

ЩО ПИСАЛА „СВОБОДА“ 50 РОКІВ ТОМУ

(ЗА ЧАС ВІД 24 ДО 31 БЕРЕЗНЯ 1904 Р.)

Руський Народний Дім зачартований!

Дня 17 березня 1904 р. „Руський Народний Дім в Америці“ заімпровізовано в стейті Нью Джерсі, в головному місті Трентоні, у стейтеного секретаря С. Г. Дікінсона, на підставі стейтеного закону про корпорації з 1896 р. з чартером важким на цілу Америку. „Р. Н. Д.“ організований як чисто бізнесова компанія з такими правами й привілеями: 1. Купувати або внаймавати землю, управлену або неуправлену; 2. купувати й будувати будинки мешкальні, промислові, бізнесові і їх від-продукувати; 3. засновувати й вести власні інституції освітні, як бурси, ліцеї, школи, університети і бібліотеки; 4. засновувати й вести бора праці; 5. засновувати й вести бора колонізаційні; 6. посылати й позичати гроші; 7. займатися взагалі всім, що потрібне для освітнього й економічного піднесення народу.

Заснований капітал дозволений до \$100,000. Він буде розділений на подвійні уділи („шері“): а) звичайні (так звані „коммон стак“) по \$25.00; б) шері управліювані („пріферр'д стак“) по \$10.00, що будуть приносити 3 відсотки. Одні з дру-гі забезпечені цілим мастком Р. Н. Д. — Дня 18 березня у приватності адвоката Джана Гека відбулися перші збори засновників, на котрих обрана була дирекція в такому складі: Іван Глова з Екселсдор, Па., Константин Кирчів з Джерсі Сіті, Мик. Струтинський з Оліфанті, Па., Олександр Трембач з Мон-кеса, Н. Й., Мик. Турко з Прайбургу, Па., Олександр Уліцький з Ансонія, Конн., Семен Ядловський з Джерсі Сіті. — „Тепер до роботи української патріотки“. Вже до сьогодні зібрано \$3,000 на Р. Н. Д. Із цих грошей організації, як бр. св. Івана Христителя з Оліфанті, що купило уділу за \$500.00, як бр. св. Василія з Прайбургу, що закупило уділу за \$300. як славні братства з Шамоні, Ландсдор, Джерсі Сіті, Пітс-бург, Ансонія, Нортгемтон і ін., що закупили уділу по \$100. Гроші посилали на адресу о. М. Струтинського в Оліфанті, Па.

„На сучасні теми“

У редакційній статті під повним заголовком, сказано: „Американська Русь мобілізується!“ — говорив один галицький часопис про теперішній рух на закордонній Україні. Що правда, була в тих словах перада, бо в дійсності нема ще нічого такого, що нагадувало б мобілізацію. Однак серед тутешніх українців дійсно постав і втримується живіший рух. Улаштуються віча, наїд освідомлення, закладаються нові часописи, нові товариства і т. п. — взагалі життя поступило швидким темпом, а коли так далі піде, то можна надіятися гарних вислідів на майбутнє...

Світлина Народних Марок Американсько-Руського Народного Фонду

Світлина марок, при допомозі яких збираються гроші на народні цілі, поміщена в кількох останніх числах „Свободи“, виявляє на обидвох боках картину гербу Галицької Держави, тобто лева по середині, а цифри 1 та 5 (мабуть ціна марок) на усіх чотирьох рогах. Під лепом поміщені букви: А. Р. Н. Ф. Під світлинною поміщений записок: „На всіх листах приліпляйте народні марки на другій стороні, бо на фронті дається американська марка. Кому лежить на серці будучність Америк. Русі, той помістивши зложити на Народний Фонд“. — Окремий виказ покерта, складений на А. Р. Н. Ф. до кінця лютого дає суму \$564.73.

Дня 9-го травня 1954

відбудеться

ТРАДИЦІЙНЕ СВЯЧЕНЕ ПЛАСТ-ПРИЯТУ

в залах

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ

в НЬЮ ЙОРКУ

Дохід в цілості призначений на таборові оплати для найбідніших дітей.

Громадянка

Окружні збори

АЛЛЕНТАВН, БЕТЛЕГЕМ, ІСТОН, НОРТ-ГЕМПТОН, ПАЛІМЕРТОН, ОРМРАД.

До відома відділів У. Н. Союзу: 44, 47, 124, 137, 147, 151, 205, 288, 318, 369, 438, 442.

Збори урядників, делегатів членів згаданих відділів

відбудуться:

в неділю, 18-го квітня 1954 р.

о год. 4:00 пополудні,

в залі Української Православної Громади

803 N. Front St., АЛЛЕНТАВН, ПА.

На ці передконвенційні збори запрошено урядників, делегатів і членів вище згаданих відділів, в цілі посилення організаційної кампанії і підготовки до Ювілейного Свята з нагоди 60-річчя Українського Народного Союзу.

За уряд відділ 147 в Аллентаві:

Іван Залворський, предс.; Григорій Біленький, кас.;

Іван Федорак, секр.

Читайте українські книжки

і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

В НЕДІЛЮ, 18. КВІТНЯ 1954, о год. 3:00 попол. на гринд Steinyway Oval, 19 Ave. & 37th St., Astoria, L. I. Додатк: IRT, BMT, & 8 Ave. Ind. субвей до Queens Plaza звідки автобусом Steinyway No. 101 до кінця.

У.С.К. НЬЮ ЙОРК —

У.С.К. СІЧ, ЕЛІЗАБЕТ

Сенсативна і довгоочікувана товариська стрічка двох чільних українських композиторів. О год. 1:00 передама Резерви УСК-у проти Російського СК.

ЗМАГАННЯ

ПОВАЖНЕ І ВЕСЕЛЕ!

2 ГОДИНИ РОЗВАГ!

КУЛЬТУРНИЙ ОСЕРЕДОК УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ В НЬЮ ЙОРКУ

уладжує

у Квітну Неділю, 18-го квітня 1954 год. 5 попол.

ПЕРШИЙ ВЕЧІР РОЗВАГІ

ОПОВІДАННЯ — НАРИСИ — ГУМОРЕСКИ

1. Ярослав Чик: „Перші українці в Америці“ — вступне слово.

2. Микола Понеділок: „Совєтський воєк Шпек“ — гумореска.

3. Богдан Крайч: „Журналісти й наука“ — міркування на весело.

4. ЕКО — Поемні Гірки: „Гриць Зоуля про українську культуру“ — веселий монолог.

5. Які Гніздовський: „Сліпця царівни“ — на мистецькі теми.

6. Оєнн Тарнавський: „Богдан Хмельницький під Львовом“ — оповідання.

7. Іван Керницький: „Як я був соловейком“, гумореска.

Конферансьє: Іван Кедрин.

ВЕЛИКА ЗАЛА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ, 142 — 2 ЕВЕ.

ПРАЦЯ
HELP WANTED—FEMALE

ДІВЧАТА—ЖІНКИ

Досвідчені або з малим досвідом шиття на електричних машинах. Шиття одягу, також

"FLOORGIRL"
Голоситесь:
34-53 LEAVITT STREET
FLUSHING, N. Y.

ОПЕРАТОРКИ
Досвідчені на машинах Singer.
Сталя праця.
Багато надсильних годин.
BELFORD SPORTSWEAR CO.
2477 Belmont Ave. Near 189th St.
Bronx, N. Y.

ДОСВІДЧЕНІ ДО ШИТТЯ
білозук на машинах.
Секційна праця.
SUSSEX BLOUSE CO.
Lincoln Blvd. Middlesex, N. J.
Elliott 6-9668

РОЗШУК
ПЕТРО БУРЛАКА з села Коліївки Краснокутського району, Харківської області, просить об'язати всіх односельчан, а також знайомих з Ашафенбургського DP Табору і знайомих з Франкфурту та з військового часу з "Ost" Табору Аue Kreis Wittgenstein, Firma Busch-Jaeger. Голоситесь проху на мою адресу:

PETRO BURLAKA
St. Laurence Sanatorium
Cornwall, Ont., Canada

МАРІЯ БАКА, з дому Цап, пошукує брата **ВАСИЛЯ ЦАПА**, з села Деміна Лисня, пов. Жидичів, що останню перебував у Гамбурзі, в Німеччині. Хто знає про нього, або він самий, прошений написати на адресу: **МАРІЯ БАКА**, 620 East 11th St., New York 9, N. Y. U.S.A.

ВАМ НЕ МОЖЛИВО ОБІДТИСЬ БЕЗ ЗАВЕЗПЕЧЕННЯ, А НАЙКРАЩЕ І НАЙПОВІДНІШЕ ЗАВЕЗПЕЧЕННЯ ДАСТЬ ВАМ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ!

Ньюарк і Околиці!

УКРАЇНСЬКА ЦЕНТРАЛІЯ,
180 Вільямс вул., Ньюарк,
Домівка СУМ-у
16, 17 та 18 КВІТНЯ 1954

МАЛЯРСЬКА ПРАЦЬ
Мирослава РАДИША
Відкриття
В П'ЯТНИЦЮ 16-го
о год. 7-й вечора.
В СУБОТУ та НЕДІЛЮ
відкрито від 10-01 ранку
до 9-01 веч.

FOR YOUR EASTER PAINTING
FREE COLOR CARDS

SEASHORE BUNGALOWS
BEST PROTECTED WITH
GARDITE
EXTERIOR PAINT
Buy Direct From Us

White Peak
CEILING PAINT
SPECIAL
7-INCH PAINT ROLLER & TRAY
\$1.19

Phone your order—FREE DELIVERY to Brooklyn, Queens, Bronx, Manhattan
WE DELIVER QUALITY PAINTS TO YOUR DOOR, AT PRICES YOU CAN AFFORD
PAINT-POINT Products Co., Inc.
99 SOUTH 9th ST. N.Y.C. Tel. ST. 4-6566
near Williamsburg Bridge
Open Saturday to 3 P. M.

При закупі покладіться на оголошення в „Свободі“.

НОВІ КНИЖКИ

НОВИЙ ТОМ ЗАПИСОК НТШ

(Записки Наукового Товариства ім. Шевченка. Том 161. 361-ий випуск. Київ, 1953, стор. 208)

В цьому томі надруковано п'ять праць, що їх обговорено на наукових засіданнях Філологічної Секції НТШ. Три праці з діалекти української філології в стилістично значущого слова, а дві з літературознавства.
Костя Кисілевський надрукував фототипографічним способом вислід своїх дослідів над мовою богослужбової пам'ятки з XII сторіччя, знайденої під назвою „Кодекс Ганкенштайна“, що зберігається в рукописному відділі Австрійської Національної Бібліотеки у Відні. Автор сумлінно вибрав мовні народні особливості цієї пам'ятки і довів, що вона належить до галицьких пам'яток доміної доби. „Кодекс Ганкенштайна“ пише автор у висновках, — це староукраїнська пам'ятка, яка постанала на території Галичини — Волинського князівства. Ці висновки зроблені на основі аналізу графіки, фонетики, морфології, складної та словникової частини кодексу.

КУРСИ—НАУКА

Ще приймається учасників на аспірантський курс **ТЕХНІЧНОГО КРЕДЕННЯ І ЧИТАННЯ ТЕХНІЧНИХ ПІЛІВ**
Для затруду вночі консультат, або заочне навчання. Зголошуватись в п. В. Тучак, Іншурани і рідельска, 115 Ave. A (7-8 St.).
Eng. K. CERKEWYCH,
350 Grove St., Jersey City, N. J.
Tel.: DE. 2-0741

НАПРАВКИ

ВСІ ЧАСТИ до направи печей, вуглевих, газових, нафтових, огрівачів парової та гарячої води, як також усіх нових печей можете дістати в
STOVE MFRS CORP.
182-186 Mulberry Street,
Newark 1, N. J.

МАЛЯРСЬКА СТУДІЯ
МИРОСЛАВА РАДИША

НАРОДНИЙ ДІМ
140, 2-га Есена,
НЬО-ПОРК
Навчання проводиться з рисунку, малярства і композиції: теоретичний курс — перспектива, анатомія, архітектурні стилі та загальні нарис історії мистецтва.
Вільні інформації телефонічно: WY 3-1354
від год. 5-01 до 7-01 вечора
або в студії
в понеділки та суботи
від 5-01 до 8-01 вечора.

Василь Лев зацікавився мовою трьох письменників, членів так званої „Руської Трійці“ — Маркіяна Шашкевича, Якова Головацького та Івана Вагилевича і вислід своїх дослідів надрукував у праці „Мова поетів (Руської Трійці)“. Автор подає систему тієї мови, що довгий час панувала на західних українських землях. „Аналіз мови всіх трьох членів цієї трійці“ — виказує, що вони користувалися не тільки елементами місцевої народної мови, але також і мови І. Котляревського і Гр. Квітки. К. Тополі та народної мови зі збірки народних пісень М. Максимовича, Вавлава з Олеська, П. Лукашевича і Т. Падуря. Як мислери на нинішній час, вони рідко мовою, користувалися вони й новотворами. Докладно опрацьовані розділи про словнистий та морфологічний, коротше про фонетичний склад. Всі ці три письменники були під могутнім впливом народної мови, головним чином західно-українських говірок. Шашкевич і Головацький черпали і зі східно-української мови. В їхніх перекладах видно і вплив інших мов (чеської, сербської, церковно-слов'янської).

Праця Михайла Сеницького про „Франківський перекази з античних мов“ — починає в цьому томі праці з літературознавства. Автор наводить слова І. Франка про значення переказів із чужих мов, які „дають можливість широким народним масам знайомитися з творами й працями людського духа“. Це „підвалини власного письменства“ — писав І. Франко 1911 року, вже наприкінці свого життя. І тому автор „Мойсей“ переказів із чужих мов все своє життя. Він „перекладав такі твори“, які „відкривали перед ним новий світ як то думок чи поетичних образів“. М. Сеницький у своїй цікавій праці торкнувся незатрубованого досі поля нашої науки, бо багато Франківських переказів з античних мов не були досі друковані, тільки зберігалися в архіві поета при Бібліотеці Філіп Академії Наук у Львові. Автор дав докладну оцінку перекладацької праці Франка з грецької та латинської мов, з яких Франко перекладав твори більше як 20 авторів, між ними і таких великих, як Гомер, Вергілій, Софокл, Арістофан, Гораций і Овідій, Еврипід, Платон і Геродот. В цій праці використана величезна друкована й рукописна література, яка свідчить про ту працю, яку автор вложив у цю студию. І тому читач може мати претензії, щоб автор ще в окремій статті подав узагальнення про Франкову перекладацьку лабораторію з класичних мов.

HANUSEY MUSIC CO.
244 W. Girard Avenue, Philadelphia 23, Pa.
ВЕЛИКИЙ ВИБІР УКРАЇНСЬКИХ ПЛАТІВ,
Найкращі патефони — найкращі музичні
Великий вибір українських ВЕЛИКОДИД КАРТОК
14 за \$1.00.
Приймаємо замовлення поштою. — Масто також
великодіди карти польські, німецькі й російські.
Відкрито щодня 9:30-9 вечора. В неділю до 2 попол.

ДО УКРАЇНЦІВ СТАРОЇ І НОВОЇ ЕМІГРАЦІЇ!

Одиникий представник найкращих швейцарських годинників „OMEGA“ — самозахоплюючий української громади на планові поручає найкращий годинник „OMEGA AUTOMATIC“ годинник, що самий накручується.
Ціна від \$71.50 і вище.

Великий вибір гарних 14-каратових виробів з золота і срібла на дарунки з різних нагод. Ми тиснімося вже 39 років великою українською клієнтською не лише в Шікаго, але й висилаємо по всій Америці та в Європі. Гарантуємо і зберігаємо гроші, якщо не 100% задоволення. Догляди сплати без відсотків. Говоримо по-українськи! Приходьте, телефонуйте, замовляйте поштою:
M. J. HARRIS JEWELER,
1949 W. Chicago Ave., Chicago, Ill.
Tel. Seeley 3-5753

MARU'S — LADY OF THE LAKE
(20 miles from Philadelphia)
Подімо до відома української громади, що ми отворили далеко від міського гамору, над розкішним озером RESTORANT-BAR із смачними європейськими стравами та найкращими напоями. — Винаймально кімнати на літній відпочинок. На всякі бенкети, весілля, або приватні застави приймаємо замовлення на залу, яка поміщає 300 людей.
• Літньою порою кожної суботи й неділі танці.
• Властителька Марія Головацька Козак.

ТАРЗАН, ч. 3263. Котача лють

Дикий навалний натиск
лева відтиснувши від Тарзана увагу двох звірів, що біглися і ричали. Щоб не звертати на себе уваги, від мовчки лежав

REAL ESTATE

4-РОДНИЙ ДІМ — N. J.
1/4 — 3/3 кімн. апартamenti. Знамениті умови. 1 апар. до зайняття. Площа 100x200, вел. веранда, олів. огрівання, бл. шк., скелет, комунацій й інш. Ціна на скорий продаж.
211 N. Walnut St. E. Orange, N. J.
ORange 4-0632

На продаж кошти золота! Ридгвуд—Вілп. — Пів улюблений будинок, відновлений в 1947 р. всього кахлі, олів. огрівання. Річний дохід \$8,000 — видатки \$2,800. Ціна \$30,000, год. \$15,000. Умови. Згол. до власника на місці. 34 Cedar St. Brooklyn, або телефон: GL 3-7474 або GL 2-9841.

НА ПРОДАЖ 6-КІМНАТНИЙ ДІМ І МАЛА ФАБРИКА
в Hillside, N. J.
Телефон:
UNionville 2-7550

JAMESBURG, N. J.
7 акрів землі, 6-родний, улюблений дім, всі удосконалення, гараж, електрика, близько моря. Ціна \$3,750.
Зголошуватись:
C. FALLETTA
1846 Benson Ave., Brooklyn, N. Y.

накази жандармерії 1840-их років. Праця М. Глобенка написана за строго науковою методою, але завдяки своїй простій формі і популярному викладу доступна широкому читачеві.
Л. Луців

Іван Кошчівський. Нариси з герольдичної науки. Випуск перший. Вірш. Мюнхен, 1954. Стр. 129.

Знаний літературознавець, критик й публіцист, Іван Кошчівський опрацював „Загальний вступ до літературознавства“, що у наших видавничих обставинах може вийти лише окремими випусками. Перший випуск присвячений описові віршів. Остання праця із цієї ділячки Святослава Гордієнко „Український вірш“, що вийшла у 1947 році в обмеженому накладі (відбита на ротаторі), вже вичерпана й тому нова праця І. Кошчівського знайде прихильного читача й стане довідником для всіх, хто працює в ділянці літератури. Праця спирається на прикладовий матеріал з найновішої нашої поезії й це надає їй свіжості. До праці доданий задовільно точний „Словник поетичальних термінів“.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ПАСИЖ Н. ДЖ. — Т-во ім. І. Франка 97 відл. повідомляє своїх членів, що місцеві збори відбудуться в неділю, 18-го квітня, о год. 2-й попол., в приміщенні шкільної залі Ук. Православної Церкви при 45-47 Норе Аве. Присутність всіх обов'язкова. — П. Величко, рек. секр.

Посмертні Згадки

ІВАН ЛЮБА, член Т-ва „Жидичів“, відл. 393 УНС-у в Нью-Йорку, Н. Я., помер 11-го березня 1954 р. в 65 році життя. Похоронений в селі Миколаїв, пов. Бібрка, Зах. Ук. країна. До УНС-у вступив 1943 р. Останній у смутку дружину Мару, сина Петра і дочку Стелу. Похорон відбувся з погребного заведення П. Яреми. — В. М. П. М. Литвин, секр.

„УКРАЇНСЬКИЙ, ЛІКАР“

вже в друку. Перепрошуємо всіх інтересованих, що поява цієї книжки дещо пізніша, але це сталося виключно з технічних причин.
Н. проголошено 1,000 перепечаток — зголошено поважне число. Зголошено нації людей з США, Канади, Франції, зі всіх поселень української еміграції та навіть з далекої Австралії наслідати запити про цю книжку. Це найкращий доказ корисності і потреби такої книжки та її популярності.
Книжка з'явиться у продаж під кінець квітня — на початок травня р.р. І тоді негайно дістануть її всі ті, що досі зголошилися, по ціні \$5.00.
Для всіх інших, що не прийшли передплачувати, книжка коштуватиме \$6.00 плюс 25 ц. на поштову пересилку.
Читайте це і перекажете своїм приятелям! Користайтеся з нагоди і пришліть передплату на адресу:
Dr. A. T. KIBZEY
4651 BRADEN AVENUE,
DETROIT 10, MICH.

ТАРЗАН, ч. 3263. Котача лють

І пригладявши жорстокий битві.
З риком і гарчанням два звірі качалися по землі, калі-
чачи один одного іклами й паурами.
Та ось один відірвався на мить до другого незахищене місце, і

MISCELLANEOUS

ПРАВДИВА КРАЙОВА КОВБАСА

СЛІДКУНТЕ ЗА НАЗВАМИ.
ІМПОРТОВАНА ПОЛ. ШИНКА в кушці. Всі роздари. КРАКІВСЬКА КОВБАСА. ПАПРИКОВАНА СОЛОНІНА. Наша власна. — ВУДЖЕНА ШИНКА. ПЕЧЕНІ ІНДИКИ. Замовляйте вчасно свіжі або вуджені.
EDDIE'S QUALITY MARKET
1308 Bound Brook Rd.
DELIVERY SERVICE
Middlesex, N. J.
Phone ELhot 6-4230

ОСЯГНІТЬ
фінансову незалежність. Приступіть до цього перспективного бізнесу. Планшті за інформаційними ціні і висоті прибутку цього приємного бізнесу.
ANDES CHINCILLA SALES
194 Route 17 — Paramus, N. J.
ORadell 8-6000

REAL ESTATE

LAKE RONKONKOMA а окол. Будуйте на Вашій площі доми 1 1/2 кімнат, комплет. олів. огрівання. Подвійна будова. \$5,700. Без завадки.
EILERTSEN
COPENHAGEN HOTEL
Ronkonkoma 9-9385; 9-8574

Clinton Corners — Dutchess Co.
N.Y.S. 7-родний, з цегли дім, 1 апар. до зайняття, річний гуртовий дохід \$4,680, добрий вклад грош; також на продаж в сусідстві 20 парцель — прибіл. 1 акра землі. 2 парцель — 20 акрів, догдано до Upton Lake, найліпша фермерська земля а-бо сільськ. будинки.
M. T. Coogan — 346 Mamaroneck Avenue, White Plains, N. Y.
WH 9-5454

PARAMUS, N. J.
HIGH GI MORTGAGE
5-кімн. дім, високо положений з видом на долину, вел. віталень, ідеальні, чудова кухня, 2 гарні розміром спальні, вел. підвал з анкінованою кімнатою, гараж з робітницею, що має електрику і воду, площа 90x175! Черешні яблуні, груші, близ. школи, автобусу й нової к. церкви.
JOHN M. O'CONNELL
272 Route 17, Paramus, N. J.
ORADEL 8-4390 or 8-0762

НА ПРОДАЖ 8-кімн. дім, лавінька і закрита веранда величезна піддашка з підлогами; пологий нахил на малій фармі; що продается з одним або більше акрами землі!
Elizabeth Street, R. D. #1
Bound Brook, N. J.

100-АКРОВА ФАРМА, гарно положена при Delaware River в Sussex County, N. J. Мол. молочні фарми. Будинки з 9-кімн. домом, всі удоск. Власник з більш зацікавлений дістати доброго арендатора, як у висоті аренд. заплаці. Заїнт. тільки з першоклас. рефер. можуть зголошуватись: Rex B. Altschuler, 210 Main Street, Hackensack, New Jersey.

У ВСІХ СПРАВАХ ЗВЕРТАЙТЕСЯ ДО ЗВІСНОГО

НОТАРІАЛЬНОГО БЮРА

KOWBASNIUK AGENCY

277 EAST 10th STREET, NEW YORK 9, N. Y.
(B'way Avenue A) Tel.: ALgonquin 4-8779
ПІНФКАРТИ продаємо на всі кораблі. ГРОШІ посиласмо до всіх країн і виплачуємо на останній пошті.
АФДЕВІТИ, прохання та інші потрібні документи на спроведження рідних і знайомих до Америки.
ОВЕЗПЕЧЕННЯ (асекюрація) — від огню, нещасливих випадків, недуги. Забезпечуємо життя, меблі, вікна, автомобілі, футра, біжутерію та інше.
ПРОДАЄМО дома та вського роду бізнесу.
ПЕКАО (перекладач пакунок за границю).
ПОДАТКОВІ ЗВІТИ (NEW YORK INCOME TAX)
Віра Ковбасніук Шумейко — Антін Шумейко.
Відкрито щоденно. В суботу: від 9:30 рано до 8. веч. Від 10:00 рано до 4:00 попол.
В неділю: від 10:30 до 2 пополудні.

MISCELLANEOUS

ПРАВДИВА КРАЙОВА КОВБАСА

СЛІДКУНТЕ ЗА НАЗВАМИ.
ІМПОРТОВАНА ПОЛ. ШИНКА в кушці. Всі роздари. КРАКІВСЬКА КОВБАСА. ПАПРИКОВАНА СОЛОНІНА. Наша власна. — ВУДЖЕНА ШИНКА. ПЕЧЕНІ ІНДИКИ. Замовляйте вчасно свіжі або вуджені.
EDDIE'S QUALITY MARKET
1308 Bound Brook Rd.
DELIVERY SERVICE
Middlesex, N. J.
Phone ELhot 6-4230

ОСЯГНІТЬ
фінансову незалежність. Приступіть до цього перспективного бізнесу. Планшті за інформаційними ціні і висоті прибутку цього приємного бізнесу.
ANDES CHINCILLA SALES
194 Route 17 — Paramus, N. J.
ORadell 8-6000

REAL ESTATE

LAKE RONKONKOMA а окол. Будуйте на Вашій площі доми 1 1/2 кімнат, комплет. олів. огрівання. Подвійна будова. \$5,700. Без завадки.
EILERTSEN
COPENHAGEN HOTEL
Ronkonkoma 9-9385; 9-8574

Clinton Corners — Dutchess Co.
N.Y.S. 7-родний, з цегли дім, 1 апар. до зайняття, річний гуртовий дохід \$4,680, добрий вклад грош; також на продаж в сусідстві 20 парцель — прибіл. 1 акра землі. 2 парцель — 20 акрів, догдано до Upton Lake, найліпша фермерська земля а-бо сільськ. будинки.
M. T. Coogan — 346 Mamaroneck Avenue, White Plains, N. Y.
WH 9-5454

PARAMUS, N. J.
HIGH GI MORTGAGE
5-кімн. дім, високо положений з видом на долину, вел. віталень, ідеальні, чудова кухня, 2 гарні розміром спальні, вел. підвал з анкінованою кімнатою, гараж з робітницею, що має електрику і воду, площа 90x175! Черешні яблуні, груші, близ. школи, автобусу й нової к. церкви.
JOHN M. O'CONNELL
272 Route 17, Paramus, N. J.
ORADEL 8-4390 or 8-0762

НА ПРОДАЖ 8-кімн. дім, лавінька і закрита веранда величезна піддашка з підлогами; пологий нахил на малій фармі; що продается з одним або більше акрами землі!
Elizabeth Street, R. D. #1
Bound Brook, N. J.

100-АКРОВА ФАРМА, гарно положена при Delaware River в Sussex County, N. J. Мол. молочні фарми. Будинки з 9-кімн. домом, всі удоск. Власник з більш зацікавлений дістати доброго арендатора, як у висоті аренд. заплаці. Заїнт. тільки з першоклас. рефер. можуть зголошуватись: Rex B. Altschuler, 210 Main Street, Hackensack, New Jersey.

У ВСІХ СПРАВАХ ЗВЕРТАЙТЕСЯ ДО ЗВІСНОГО

НОТАРІАЛЬНОГО БЮРА

KOWBASNIUK AGENCY

277 EAST 10th STREET, NEW YORK 9, N. Y.
(B'way Avenue A) Tel.: ALgonquin 4-8779
ПІНФКАРТИ продаємо на всі кораблі. ГРОШІ посиласмо до всіх країн і виплачуємо на останній пошті.
АФДЕВІТИ, прохання та інші потрібні документи на спроведження рідних і знайомих до Америки.
ОВЕЗПЕЧЕННЯ (асекюрація) — від огню, нещасливих випадків, недуги. Забезпечуємо життя, меблі, вікна, автомобілі, футра, біжутерію та інше.
ПРОДАЄМО дома та вського роду бізнесу.
ПЕКАО (перекладач пакунок за границю).
ПОДАТКОВІ ЗВІТИ (NEW YORK INCOME TAX)
Віра Ковбасніук Шумейко — Антін Шумейко.
Відкрито щоденно. В суботу: від 9:30 рано до 8. веч. Від 10:00 рано до 4:00 попол.
В неділю: від 10:30 до 2 пополудні.

MISCELLANEOUS

ПРАВДИВА КРАЙОВА КОВБАСА

СЛІДКУНТЕ ЗА НАЗВАМИ.
ІМПОРТОВАНА ПОЛ. ШИНКА в кушці. Всі роздари. КРАКІВСЬКА КОВБАСА. ПАПРИКОВАНА СОЛОНІНА. Наша власна. — ВУДЖЕНА ШИНКА. ПЕЧЕНІ ІНДИКИ. Замовляйте вчасно свіжі або вуджені.
EDDIE'S QUALITY MARKET
1308 Bound Brook Rd.
DELIVERY SERVICE
Middlesex, N. J.
Phone ELhot 6-4230

ОСЯГНІТЬ
фінансову незалежність. Приступіть до цього перспективного бізнесу. Планшті за інформаційними ціні і висоті прибутку цього приємного бізнесу.
ANDES CHINCILLA SALES
194 Route 17 — Paramus, N. J.
ORadell 8-6000

REAL ESTATE

LAKE RONKONKOMA а окол. Будуйте на Вашій площі доми 1 1/2 кімнат, комплет. олів. огрівання. Подвійна будова. \$5,700. Без завадки.
EILERTSEN
COPENHAGEN HOTEL
Ronkonkoma 9-9385; 9-8574

Clinton Corners — Dutchess Co.
N.Y.S. 7-родний, з цегли дім, 1 апар. до зайняття, річний гуртовий дохід \$4,680, добрий вклад грош; також на продаж в сусідстві 20 парцель — прибіл. 1 акра землі. 2 парцель — 20 акрів, догдано до Upton Lake, найліпша фермерська земля а-бо сільськ. будинки.
M. T. Coogan — 346 Mamaroneck Avenue, White Plains, N. Y.
WH 9-5454

PARAMUS, N. J.
HIGH GI MORTGAGE
5-кімн. дім, високо положений з видом на долину, вел. віталень, ідеальні, чудова кухня, 2 гарні розміром спальні, вел. підвал з анкінованою кімнатою, гараж з робітницею, що має електрику і воду, площа 90x175! Черешні яблуні, груші, близ. школи, автобусу й нової к. церкви.
JOHN M. O'CONNELL
272 Route 17, Paramus, N. J.
ORADEL 8-4390 or 8-0762

НА ПРОДАЖ 8-кімн. дім, лавінька і закрита веранда величезна піддашка з підлогами; пологий нахил на малій фармі; що продается з одним або більше акрами землі!
Elizabeth Street, R. D. #1
Bound Brook, N. J.

100-АКРОВА ФАРМА, гарно положена при Delaware River в Sussex County, N. J. Мол. молочні фарми. Будинки з 9-кімн. домом, всі удоск. Власник з більш зацікавлений дістати доброго арендатора, як у висоті аренд. заплаці. Заїнт. тільки з першоклас. рефер. можуть зголошуватись: Rex B. Altschuler, 210 Main Street, Hackensack, New Jersey.

У ВСІХ СПРАВАХ ЗВЕРТАЙТЕСЯ ДО ЗВІСНОГО

НОТАРІАЛЬНОГО БЮРА

KOWBASNIUK AGENCY

277 EAST 10th STREET, NEW YORK 9, N. Y.
(B'way Avenue A) Tel.: ALgonquin 4-8779
ПІНФКАРТИ продаємо на всі кораблі. ГРОШІ посиласмо до всіх країн і виплачуємо на останній пошті.
АФДЕВІТИ, прохання та інші потрібні документи на спроведження рідних і знайомих до Америки.
ОВЕЗПЕЧЕННЯ (асекюрація) — від огню, нещасливих випадків, недуги. Забезпечуємо життя, меблі, вікна, автомобілі, футра, біжутерію та інше.
ПРОДАЄМО дома та вського роду бізнесу.
ПЕКАО (перекладач пакунок за границю).
ПОДАТКОВІ ЗВІТИ (NEW YORK INCOME TAX)
Віра Ковбасніук Шумейко — Антін Шумейко.
Відкрито щоденно. В суботу: від 9:30 рано до 8. веч. Від 10:00 рано до 4:00 попол.
В неділю: від 10:30 до 2 пополудні.

„УКРАЇНСЬКИЙ, ЛІКАР“

вже в друку. Перепрошуємо всіх інтересованих